

na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročitelje brez dopolnane naročilnice, se upravnica ne odzira.
Naročilnina na tedensko izdajanje "EDINOSTI" stane: sedem letnih K 240, pol leta 120

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Naročnine, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Glogje Galati 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEPAN GODINA. Lastnik: Hromotvorci lista "Edinost". - Natisnila tiskarna konjercija lista "Edinost" v Trstu, ul. Glogje Galati št. 18.

Polna izdajateljska računa št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Skušal sem zopet prodati kolo Ždu, a ta ga ni hotel kupiti. Ponudil sem je poštenemu uslužbencu, ki je raznašal brzojavke, toda tudi ta se je lepo zahvalil. Obupano sem izročil kolo njegovi usodi: ponesel sem je v podstrešje, kjer še danes leži med staro blago — nepotrebna stvar na tem svetu.

človek, ki hoče na tako predrzen, da ne rečemo: nasilen način, tirati vsenemsko propagando, kakor je to storil profesor Stark. Ta mož, ki obita dijakom, da tirajo politiko, žel je v svoji predrznosti tako daleč, da je pod kaznijo karcerja prisilil tri povsem nedolžne Slovence, da so mu napravili koledar v vsenemških barvah, vzlic temu, da so vsi Slovenci in vsi Italijani skupno protestirali proti takemu izzivanju. To, kar je zagrešil gospod Stark, pomenja onečaščenje šole, ki mora biti bram znanosti in vede! Ta gospod pa hoče napraviti iz njega torišče dnevne politike!

Mi zahtevamo najstrožje preiskave; treba je g. Starku povedati enkrat za vselej, da v Trstu ne gospoduje še mati Germanija, da tukajšnja c. kr. državna gimnazija ni nikakršna vsenemška domena, marveč zavod, na katerem študirajo dve tretjini Slovanov in Italijanov, ki se ne puščajo izzivati in žaliti na tak način, kakor je to storil prof. Stark. Tega zavoda ne vzdržuje Nemci, ampak avstrijski državljani, torej tudi Slovani. Radovedni smo tudi, ali so ti dogodki znani g. ravnatelju Altonu, ki velja za pravičnega moža in ki je svoječastno sam dal odstraniti sličen koledar? In če so mu znani, kaj misli ukreniti v tem pogledu? Našim državnim poslaneom pa priporočamo, da obrnejo vso svojo pozornost škandaloznim razmeram na tem zavodu ter ukrenejo potrebne korake, da se ne priglodi več kaj takega!

Proti germanizaciji na držav. železnicah.

Dne 28. t. m. se je predstavila na Dunaju ministrom Žičku, Bienenrthu in Wrbi velika deputacija iz Moravice, ki je izročila spomenico, zahtevajočo ravnopravnost češkega jezika na državnih železnicah.

Posl. Sileny je opozarjal na zastoparjanje Čehov v državno-železniški službi, radi česar je češko ljudstvo jako razburjeno. Zahteval je, naj se v večji meri uvažujejo češke želje ob nameščanju uradnikov, izlasti na višjih mestih.

Ministerski predsednik Bienenrth je zagotovil v svojem in v imenu železniškega ministra, da natanko proučita predložene želje ter je naglašal, da niti od daleč ne mislita na to, da bi na upravi državno-železniškega obrata tirala jednostransko narodno politiko ter da ne bi imela ozira na kako narodnost. Ali državno-železniški obrat se ne daja kar avtomatiški urediti po kakih določenih formulih, marveč treba jemati ozira tudi na »potrebe službe«.

Poslanci Sileny je zaprosil na to železniškega ministra Wrbo, naj predložene prošnje za nameščenje čeških abiturijentov upošteva v večji meri, nego do sedaj.

Stara igra. Najprej je baron Bienenrth prav lepo in korektno govoril, ali potem je prilezel tisti navadni avstrijski birokratski »ali«, ki jemlje zopet, kar so besede obljubljale pod težo — zadrega. Češke želje so sicer vredne vsakega uvaževanja — ali »kariert službe« — kakor si jo mislijo germanizatorne vlade, seveda — ima tudi »svoje potrebe«, ki se pa — prečuden slučaj! — vedno strinjajo z germanizatoričnimi tendencami!

In slično, ako ne še huje, nego na čeških tleh, pritiska germanizacija po drž. železniški upravi na slovenskih tleh. Temveč povoda je, da se združimo v veliko protestno manifestacijo na javnem shodu, ki se bo vršil jutri v »Narodnem domu« proti germanizaciji na drž. železnicah.

Odsek za narodno sporazumljenje.

Od nemške svobodnomiselnice stranke je bil sprožen predlog, da bi iz plenuma državnega zbora izvolili poseben naroden, ali bolje: mednarodni odsek, ki naj bi se mu v bodoče izročala vsa narodna preporna vprašanja v resno razpravljanje.

Graška »Tagespost« pravi, da je ta predlog »eine vernünftige Anregung«. Tudi nam se zdi, da predloga ne bi kazalo odklanjati samo zato, kar prihaja od nemške strani. — Že omenjeni graški list piše, da dejstvu, da Nemci in Slovani predstavljajo dve tekmojuči plemeni, stoji nasproti nespremenljivo dejstvo, da bivajo Slovani in Nemci v eni državi ter da imajo torej skupne interese. A nemški list pristavlja, da za kulturne interese Slovanov še nimajo vedno pravega pojmovanja, kar misli bržkone zato, ker Slovani nečejo — po nemških pojmihi, seveda — »prav« umevati pomena za kulturo jedino zvečičnega nemškega jezika.

S tem kažejo Nemci, da se na noben način ne morejo spustiti doli s stola svoje domišljivosti, da se, z eno besedo, ne morejo otresti mnenja, da so cni nekaj več nego Slovani.

Po drugi strani pa dokazuje že omenjeni predlog, da imajo tudi Nemci po kak svetel moment. Tak moment je imel bržkone tudi članek v »Tagespostu«, ki je zaključil svoj članek z besedami: »Leta bojev so dokazala, da si eden drugega ne moremo podjarmiti; ne ostaja torej drugega, nego sporazumljenje, ako nečemo večnega, neplodnega škodljivega in uničevalnega boja.«

Nemci — ali vsaj del istih — so torej prišli do spoznanja, da nas Slovanov ne morejo podjarmiti. Spoznanje pa je prvi korak do poboljšanja!

Glasovi ruskih listov o sestanku v Racconigi.

»Birževije Vjedomosti« pišejo, da bi bilo nepotrebno označati podrobno ukupnost interesov Rusije in Italije, kar je jasno, da se ti interesi obračajo na Balkan. V bodoče bosta branili obe državi skupno neodvisnost balkanskih narodov, kar ni v navzkrižju z izjavami o solidarnosti trozveze. Viktor Emanuel je svedočno pristal na mirovne namene anglo-francozsko-ruske skupine.

Italijansko-rusko prijateljstvo je brez dvoma vseh boljših elementov, ki bi hoteli Evropo osvoboditi od teže oboroženega mira.

»Novaja Rus« izraža mnenje, da je bil v Racconigi izdelan točen balkanski program Rusije in Italije, da se napravi jez proti prodiranju bojažljivega pangermanizma. List omenja dalje, da je kralj Ferdinand, ki je znan kakor sposoben diplomat, potoval v Srbijo ravno v tem času, zbog česar je povsem umljiva razjarjenost na Dunaju in v Budimpešti. Za Srbijo in Črnogoro je sestanek v Racconigi prvi žarek upanja.

Slovanske novice.

Ustanovni statut za Bosno. Čitamo v hrvatskih novinah, da je ustavni statut za Bosno in Hercegovino že dobil najvišjo sankcijo ter da je doposlal sarajevski deželni vlad, naj ga razglasi. Poslovni red bosanskega deželnega zbora je zelo oster. Predsedniku je n. pr. podeljeno pravo, da izključi od sej vsakega zasedanja poslanca, ki bi se drznili obstruirati. Nekaj žandarkega duha pač mora biti v bosanskem parlamentu.

Madjarska agrarna banka v Bosni. »Sarajevoer Tagblatt« poroča: Ker ni nade, da bi novi bosanski deželni zbor potrdil znane Burianove privilegije za madjarsko banko v Bosni, se ta umakne iz Sarajeva. Zato pa ostane v tem mestu podružnica budimpeštanske komercijalne banke.

Knez Trubeckij za Poljake in Fince. Znani ruski velikaš in politik, knez Trubeckij, naslovil je v tedniku »Moskovskij Ježerčel« vprašanje na rusko vlado: kaj je ukrenila, da bi obvarovala Rusijo od zunanje nevarnosti? Nevarnost da obstoja od strani Avstrije, Nemčije in na daljnem Vzhodu. Ruska vlada menda noče misliti na najpotrebnejše: na to, da treba najprej zadovoljiti Poljake in Fince, ker drugače ne bo v Rusiji nikdar stalnega mira v slučaju zunanjih konfliktov. Mi delamo nasprotno onega — pravi Trubeckij — kar bi morali storiti. V nas se kar strmi za tem, da bi prepričali Poljake, da morajo iti skupno z Avstrijo proti Rusiji. In kako po ceni bi mogli Rusi dobiti sedaj mir in sigurnost na zapadni meji. Zadoščalo bi, ako bi izvršili čin pravičnosti, ki bi ga odobraval tudi oktrobisti; dali naj bi Poljakom narodno šole, sodstvo in razširjeno avtonomijo. Ravno tako bi se moralo s pravično politiko zadovoljiti Fince, ki jih sedaj mečemo Nemčiji v naročje. Naposled pravi knez Trubeckij: Čas je, da prenehamo s proganjanjem »narodcev«, namreč Nerusov, ter da zagotovimo Finaki mir, a Poljakom poštene reforme. Samo notranje jačanje Rusije na podlagi narodne svobode obvaruje carstvo pred zunanjimi nevarnostmi.

Kružok čeških slavistov so ustanovili na češkem vseučilišču. Ta kružok bo prirejal kurse za učenje raznih slovanskih jezikov ter bo v stikih z društvi podobnega delovanja. Kružok bo nadalje prirejal predavanja o kulturnih vprašanjih slovanskih narodov.

Manifestacija slovenskega študentstva v Pragi. Pišejo nam iz Prage: V nedeljo (jutri) priredi »Sveza češkoslovenskega študentstva« veliko manifestacijo v prid ustanovitvi druge češke univerze v Brnu in za visokošolske zahteve ostalih Slovanov v Avstriji. Ob 10. uri predpoludne se bodo vršile istodobno skupščine vseučilišnikov v avli Karoline in politikaov v avli tehnike. Govorili bodo zastopniki vseh slovanskih dijakov. Potem pojde skupni manifestacijski obhod po mestu do »Staroměstske namjesti«. Istodobno prirede podobne manifestacije slovanski dijaki v Brnu, Příbramu in na Dunaju.

Dnevne vesti.

Paroplovna družba »Dalmatija«. — Trgovinsko ministerstvo je potrdilo imenovanje g. Mateja Šarića glavnim ravnateljem »Dalmatije«.

Imenovanje. — Poštaini vežbenikom je imenovan abiturijent Ferdinand Langhammer.

Mestni svet. — Sinočnja seja mestnega sveta je bila precej živahna. Med čitanjem zapisnika zadnje seje so se svetovalci živahno pogovarjali v posameznih skupinah. Galerija je bila nabito polna. Zdelo se je, da se pripravi nekaj, kar bo dalo nati slavnostni galeriji povod, da stopi v akcijo, kot neizogiben del mestnega sveta.

Po prečitanem zapisniku zadnje seje je dal župan prečitati zahvalo goriškega magistrata in društva italijanskih učiteljev radi znanega sklepa v zadevi premestitve slovenskega učiteljskega.

Župan je odgovoril na interpelacijo svet. Cerniutza in tov., stavljeno v zadnji seji mest-

nega sveta radi postopanja poveljnika gasilcev Paolija. Župan je opravičeval postopanje Paolija. Svet. Cerniutz je izjavil, da ga odgovor ni zadovoljil.

Svet. Cerniutz je stavil potem na župana interpelacijo v zadevi sestave volilnih imenikov za nadomestne državnozbornske volitve v III. okraju. Interpelaciji so pritjevali na posameznih mestih tudi slovenski svetovalci.

Potem je stavil svet. Cerniutz predlog, da se premeni ulico S. Nicolo po Františku Ferreru in da sklene mestni svet, da se ne bo udeleževal v bodoče nikakih cerkvenih funkcij.

Svet. Vidacovich je izjavil, da ne vidi nikakega poviša, da bi se imenovalo kako ulico po Ferreru, ki je bil do svoje smrti izven Španije takorekoč »popolnoma nepoznan«. — On, govornik, ni poprej še nikdar čul tega imena, a tako se godi bržkone tudi drugim kolegom. Predlagal pa bi, da se imenuje eno ulico našega mesta z imenom XX. septembra. (Odobranje na galeriji.) Glede drugega dela Cerniutzevega predloga on ne razume kak povod bi imel tržaški mestni svet, da sprejme predlog. Ali je predlog naperjen proti kuriji, proti škofu in duhovščini sploh? Potem vpraša on, govornik, kaj more naša duhovščina zato, kar dela španska duhovščina. — Ali je predlog naperjen proti veri, potem moramo biti odločni proti istemu, ker žali verske čute.

Zato predlaga, da se preide preko drugega dela predloga Cerniutza na dnevni red.

Cerniutz je repliciral na Vidacovichvega izvajanja da so jezuiti in duhovščina ne samo v Španiji, ampak tudi v Trstu, ter da se je dosedaj preveč popuščalo.

Svet. Wilfan: Mestni svet je že izjavil svoje mnenje o slučaju Ferrer v svoji lastnosti, kot deželni zbor. Takratni manifestaciji so se bili pridružili tudi okoliščanski zastopniki. Nismo se bili pridružili zato, ker smo se identificirali s Ferrerjevimi nazori. Pridružili pa smo se bili manifestaciji žalosti nad dogodkom kakor takim. A danes zastopniki okolice ne morejo glasovati ne za prvi del Cerniutzevega ne Vidacovichvega predloga tihočega se premembe imen ulic. To pa zato ne, ker ne vidimo ne v enem, ne v drugem nikakega plemenitega čutstva, ki ga narekuje humanost, ampak enostavno politično demonstracijo. (Ropot na galeriji.)

Glede drugega dela predloga Cerniutza se govornik pridružuje izvajanjem svet. Vidacovicha in bo torej glasoval, da se preide na dnevni red.

Govorila sta še Spazzal, ki je rekel, da je bil Ferrer mož, ki se je boril za svobodo, kakor Garibaldi (Odobranje na galeriji) in Vidacovich, ki je povdarjal, da je celo parizki mestni svet odklonil predlog, da se imenuje eno ulico po Ferreru, na kar je bil predlog svet. Cerniutza odklonjen, sprejet pa je bil predlog Vidacovicha, da se imenuje eno ulico XX. septembra.

Sklenjeno je bilo potem po daljši debati, da se popusti gledališču Verdi za polovično ceno razsvetljavo in kurjave. Predlog svetovalca Weila, da se da gledališču K 40.000 subvencije, je bil odklonjen; istotako predlog podžupana Richattija za subvencijo 20.000 kron.

Ostale točke dnevnega reda zadevajoče mestno gospodarstvo so bile sprejete z malimi spremembami večinoma enoglasno.

Saja je bila zaključena ob 10. uri svečer.

Gonja proti »Edinosti« nadaljuje. Oč. sv. Jakoba nam pišejo:

Gonja nadaljuje. Minolo nedeljo smo jo čuli na shodu Marijine družbe. Dotični govornik je trdil, da je »Edinost« nesramen list, ki objavlja zapeljive in pohujljive članke.

Ako dotični faktorji res mislijo, da koristijo svojim namenom s takimi nastopi, se kruto motijo.

Če bi bili ališili komentarije, ki jih je ljudstvo delalo o tem govoru, bi vedeli, da ogromno večino — in to ravno vse razsode — razburjajo proti neki. Uverjeni naj bodo, da s tako odijozno gonjo ne odvrnejo ljudstva od lista »Edinost«, da reakcija ne izostane in da bodo le kompromitirali stvar, ki bi jim morala biti visoko vzvišena nad strankarsko-egoistično agitacijo. Toliko jim bodi odkrito povedano že danes!

Kako se menjaajo časi!! — Ni še dolgo temu. Vsakdo nas se še spominja, da na vsako našo zahtevo — bodi v listih, bodi v zbornicah — je bil steroten italijanski refren: André in Russia! Pod pojmi »Russia« so subsumirali vse, kar je slabega in grdega: barbarstvo, samovoljo, tiranstvo, tlačenje slovenskih pravic, gaženje svobode, duševno tmno, utišanje vsake kulture itd. itd. Ob vsaki priliki so nas pošiljali v Rusijo, da nam odgovore na naše zahteve: tudi vi ste barbari, sovražniki kulture, suženjski narod, ki ni vršen svobode!

Tako so kričali, tako so nas zasramovali še nedavno temu. In danes? Danes pokakujejo od veselja, triumfajo, da so se mogli približati isti barbarski Rusiji! Sestanek v Racconigi praznujajo kakor najznamenitejši politični dogodek mlade Italije. Zasramovali so »tirana« in sedaj ga pozdravljajo in mu razvešajo zastave!

Ali nas bodo še pošiljali v Rusijo? Če bodo, jim bo naš odgovor: Zakaj ne, saj ste nam Vi ugla dila pot!

Tako se menjaajo časi in žnjimi razmere in žnjimi nazori in ljubezni in sovražnja!

»Edinost« je znorela so te dni kričali s triumfom v svet znani slovenski žurnalisti. To menda v posebno manifestacijo svojih principov krščanske ljubezni, ki jih razobešajo dan na dan na vseh plotih.

Ali glej fenomen. Ravno te dni, ko je baje »Edinost« znorela, je »Edinost« uvaževal list, kakor že dolgo ne.

Vsi največji češki listi so odobravalje ponatnili komentar k pismu dr. Kramarja nemškemu profesorju Wagnerju; več čeških listov se je bavilo s člankom »Edinost« o sedanjem parlamentarnem položaju in so pritjevali nje nazoru glede neumestnosti obstrukcije v sedanjem hipu; nje članek o pomenu sestanka v Racconigi je ponatnil tržaški »Indipendente« brez prigovora; »Edinost« je prešla iz zagrebških listov od »veleizdajalcev« v najtoplejših akcentih pisano zahvalo; »Agrarmer Tagblatt« opozarja na sedanje polemiko »Edinosti« s »Piccolom« radi akcije slovenskemu šolstvu v Trstu v prilog.

Čudno res, da je toliko pametnih ljudi v popolnem soglasju z — norci.

Mi bi se tej psovski le smejali, ako ne bi na tak način borbe razodevali moralne dekadence v izvestni slovenski žurnalistiki.

Razveseljivo gibanje med slovenskimi c. kr. uslužbenci. — Z veseljem doznavamo, da se je pričelo med slovenskimi c. kr. poštaini in brzojavnimi uslužbenci jako živahno gibanje, da dobe svoje strokovno glasilo v svojem materinskem slovenskem jeziku. Kakor znano, obstoja avstrijsko društvo poštainih in brzojavnih uslužbencev. Centrala tega društva je na Dunaju, a drugod, kakor v Ljubljani, v Trstu, v Celju, v Mariboru itd. se nahajajo takozvane »lokalne grupe«, ki so vse odvisne od dunajske centralne. Le čehi imajo svoje samostalno društvo. — Dunajska centrala izdaja za vse svoje člane strokovno glasilo »Posthorn« v nemškem jeziku. To glasilo je obligatorično za vsakega člana. Člani italijanske narodnosti so pa že lani energično nastopili in dosegli, da jim je centrala brez občnega zbora dovolila list v njih jeziku: »La Cornetta postale«, ki izdaja v Trentu.

Na letošnjem občnem zboru (ki se je vršil na Dunaju pred dvema mesecema) je pa tržaški delegat g. Jaklič v imenu tržaške lokalne grupe zahteval od centralne, da stori za Slovence, kar je že storila za Lahe, da namreč izdaja za slovenske člene slovensko glasilo. — No, na rečenem občnem zboru ni bilo prišlo do razpravljanja glede te zahteve. Predsedništvo centralne je pa g. Jakliču zagotovilo, da se ugoti zahtevi tržaške lokalne grupe, da se pa mora rečena grupa sporazumeti z ljubljansko grupo in pa poskrbeti za delno pokritje stroškov potom nabiranja inervatorov. Sporazumljenje z ljubljansko grupo je bilo takoj doseženo, toliko glede kraja, kjer naj izhaja list (Trst), kolikor glede imena lista (»Poštini rog«). Poleg tega so pa člani tržaške grupe nabrali — še pred izdajanjem lista — toliko inervatorov, da so stroški pokriti skoraj za 3/4, ostalo svoto — komaj 32 stotink na mesec za vsakega člana — bi morala, kakor je tudi obljubila, prispevati centrala. — A sedaj, ko so izpolnjeni vsi pogoji, ki jih je stavila centrala, noče nič vedeti o svojih obljubah ter se izgovarja, da ne more ustreči zahtevi po slovenskem listu brez občnega zbora. Slovenski člani so radi tega jako ogorčeni. Ni treba niti povdarjati, da jih je ogromno več nego Lahov, in vendar se je Lahom dal list v njih jeziku brez občnega zbora. Valed tega so slovenski člani »avstrijskega društva poštainih in brzojavnih uslužbencev« sklenili, da, če dunajska centrala ne ugoti takoj njih zahtevi po slovenskem listu, stopi tržaška grupa takoj iz društva in se pridruži češkemu društvu.

Iz krogov poštainih uslužbencev doznajemo, da začno oni na vsaki način z izdajanjem slovenskega lista. Ne le, da nočejo odnehati od svoje pravice, od popolne enakopravnosti z nemškimi in laškimi kolegi, ampak tudi zato, ker so se že vezali. Napravljena je že pogodba z neko tržaško tiskarno in sklenjen dogovor z urednikom, ki so mu — da ga obvežejo — tudi že nekaj izplačali za račun.

Jako karakteristično za razpoloženje pri centrali na Dunaju je dejstvo, da je bila pogodba s tiskarno predložena, in da v zvezi temu manevrira, da bi izlajanje slovenskega glasila preprečila. Če je že v vsej Avstriji javljajena dvojna mera na škodo Slovanov, tudi centrala društva poštainih in brzojavnih uslužbencev noče zaostajati in se drži principa: Slovenec plačaj, ali ne zahtevaj pravice. Te so le za — druge.

Tem več priznanje gre našim poštainim uslužbencem na taki odločnosti.

Ne prodajajte svojih zemljišč! Zadoščanjem javljam, da je naš članek pod gornjim naslovom, ki smo ga priobčili minole nedelje, izzval v interesiranih krogov posebno zanimanje. Iz Ricmanju smo dobili zanimivo pismo o tem predmetu ter je priobčimo v jutranji številki.

Opozarjamo tudi ostale interese, naj se oglašajo v javni diskusiji o tem velepomembnem predmetu!

Družbi sv. Cirila in Metoda je nakazala tvornica Golob et Volk po trgovsko obrtni banki 100 K kakor dohodek od založništva čistila za kovine ter vasilna za čelje. — Slovenska tovarniška podjetja se vzdigujejo ter pridobirajo tla v domač zemlji.

Slavno občinstvo pozivljamo, da negujejo mlada narodna podjetja po geslu „Svoj k svojim!“ Naši narodni nasprotniki umejo to stvar kaj dobro.

Posnemajmo jih mi v doslednosti! — Goričenjeno blago je prav dobro, torej vsega priporočila vredno.

Pozabiti pa ne smemo, da s tem, če uvrstimo mlado narodno podjetje, uvrstimo tudi obrambeni zid naše dične družbe sv. Cir. in Metoda.

Finančni ravnatelj dvorni svetnik Rottini je zaprosil za svoje umirovljenje — kakor doznajemo iz zanesljivega vira.

Koncert. V petek, dne 5. novembra se bo vrtil v dvorani casina „Schiller“ koncertiznane pianistkinje gospe Marije Seydel-Furlani, ki bo proizvajala skladbe Avgusta Stradala. — Skladatelj bo prisostvoval koncertu.

„Socijalni odsek“ Učft. dr. za Trst in okolico ima v nedeljo, 31. t. m. ob 10. uri predpol. v društveni sobi ul. G. Gallatti št. 12 II. sestanek, na katerem se bo posvetoval o nadaljnjem delovanju. Tovarišice in tovariši! Udeležite se polnoštevno!

Germanizacija na železnica. — Prejeli smo:

Te dni sem se mudil v Ajdovščini. Na postaji sem zahteval vozni listek do Trsta. Uradnik je vprašal po nemški, da-li hočem vozni listek do Gorice? Odgovoril sem (seveda slovenski), da se popeljem v Trst, na kar sem srečno dobil vozni listek za — Gorico!

Še-le potem, ko sem pošteno zarohnel, sem dobil vozni listek po zahtevi.

Iz tega sklepam, da imajo celo na železniški postaji v Ajdovščini uradnike, ki ne umejo slovenski! Kako naj imenujemo tako postopanje železniške uprave? Škandal je pač premil izraz za to!

Proti temu škandalu treba najodločnejega odpora. Zato jutri vsi na protestni javni shod v gledališni dvorani „Narodnega doma“!

Svetiljke za na grobove. Gospod Gorenc, lastnik narodne knjigarne in papirnice v ulici Valdirivo 40 nas prosi, da opozorimo na najnovejše svetiljke za na grobove.

Ogledali smo si te svetiljke in moramo reči, da so res zelo primerne za priliko, kose počestka spomin pokojnikov ob praznikih Vseh svetnikov.

Ose tem svetilkam, ki gorijo tudi na vetru, stanejo 50 stot. komad. Na teh svetilkah je na prozornem papirju tiskano: Počivaj v miru!

Oddelek pevskega društva „Kolo“ priredi jutri dne 31. t. m. izlet v Spodnje Škofije na veselo pevskemu društvu „Istrski grmič“. Odhod ob 3. uri popoldne z državno železnico. — Prijatelji društva dobro došli!

Tržaška mala kronika.

Napadenec najden! Včeraj smo povedali, kako je bil v ul. Petcheria nek se nepoznan mož napaden od dveh zločincev, ki sta bila tudi aretirana. — Včeraj so iztaknili tudi škodovanca. Isti je 49 letni dninar Nicolò Benedetti iz Pirana stauujoč v ul. Torre Bianca št. 5. Na policiji je isti izpovedal, da se je oni večer popolnoma opil. Bil je v kavarni „Al fedel triestino“ in potem — kedaj sam ne ve — ko se je napotil domov, je bil napaden. — Na čelu ima sledove udarcev. Ne ve, da-li sta mu kaj vkradla, ker se ne more spominjati, koliko je potrošil od petaka, ki ga je prej imel pri sebi. Njegov sin Petar ga je s kočijo spravil domov.

Nezgodna na morju. — Rešili parnik „Titan“ trdke Tripovich je bil zasidran v basenu št. 1 proste luke. Zraven je bil prazni bragoc „S. Giorgio“ iz Pirana. Včeraj zjutraj ob 7. in pol, ko se je parnik „Titan“ oddaljeval, je lopata njegovega vijaka močno udarila imenovani bragoc in mu odprla veliko luknjo pod vodno črto. „San Giorgio“ se je napolnil z vodo, a ni se potopil, le sprednji del se mahlja pod vodo.

Koledar in vreme. — Danes: Klavdij muč. — Jutri: 22. Ned. po Bink. (Volbenk škof).

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 22° Cels. — Vreme včeraj: deloma jasno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. — Zmerni vetrovi. — Temperatura malo spremenjena. — Počasno jasenje.

Naše gledališče.

V nedeljo zvečer se ponovi angleška burka

NIOBA,

ki je ob premijeri dosegla krasen uspeh. Že tedaj in tudi pozneje se je mnogostranski izrazil željo, naj bi se ta krasna igra ponovila, ki je s svojim finim humorjem ob grotesknem kontrastu med klasičnim starim vekom in moderno prozaično dobo pravi kabinetni komad za izobražena, kakor pa tudi sploh radi originalnosti in estetični vrednosti raznih sceničnih slik vezelanimih tudi za najširšo maso.

„Nioba“ je paradna vloga gospe Danilove, ki se je v isti izkazala kakor izobraženo in graciozno umetnico.

V ponedeljek na Vseh svetih dan, popoldne se — kakor že ob tem dnevu zahteva tradicija — vprizori ljudska igra

„MLINAR in NJEGOVA HČI“.

Cene za to predstavo, namenjeno širšemu občinstvu, bodo izvanredno nizke.

V torek slednjič, na dan tržaškega patrona Sv. Justa, zvečer vprizori naše gledališče noviteto, veseloigro

„DVA SREČNA DNEVA“.

Ta veseloigra, ki je na stalnem repertoarju vseh večjih gledališč, je ena izmed najlepših v svojem žanru.

Popolnoma naravno razvojlanje dejanja je polno krasnih, komičnih in ob enem ljubkih prizorov. Smo prepričani, da bo našemu občinstvu vrlo ugačajo.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. — Danes repriza Puccinijevе opere Butterfly.

Društvene vesti.

Glasbeno društvo „Trst“ vabi vse pevce in pevke na glavno skušnjo, ki bo danes ob 8. uri zvečer. Ta dobijo tudi potrebna pojasnila glede izleta v Buzet. V nedeljo zjutraj sestanek vseh pevcev in pevk ob 7. in pol uri v društvenih prostorih. Odhod iz Trsta ob 8.45 zjutraj. Povratek v Trst ob 10.15 zvečer.

Telovadno društvo TRŽAŠKI SOKOL

v Trstu

Danes zvečer ob 9. uri se vrši običajna plesna vaja pod vodstvom prof. brata Umeke. Nazdar!

Sokolski odsek v Barkovljah naznanja vsem telovadcem, da se bo vrtil danes zvečer ob 7.30 v dvorani „Narodnega doma“ sestanek, na katerem se določijo telovadni dnevi in ure.

Pevsko dr. „Zarja“ v Rojanu ima nocoj svoj redni občni zbor v dvorani „Kunstanega društva“ v Rojanu. Začetek ob 8. uri. Po občnem zboru bo g. E. Adamčič predaval o moderni glazbi, na kar se posebno opizarja vse člene in drugo slav. občinstvo.

V ponedeljek dne 1. novembra (na dan Vseh svetih) vprizori društvo žaloigro „Mlinar in njegova hči“. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina 60 stot., sedeži 40 stot. — Iz posebne prijaznosti sodeluje gosp. Jaka Štoka.

Darovi.

— Akad. far. dr. „Balkan“ so doposlali v spomin XX. septembra za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ za „Dijaško podporno dr. v Trstu“ in za ljudske knjižnice vzdrževane po omenjenem društvu:

Pola 34. (g. Josip Macarol učitelj) za Dr. Sv. Cir. in M.:

Prostov. sodna dražba nepremičnin

Dne 8. in 9. Novembra 1909 vršila se bode na Razdrtem

Javna dražba

vseh v zupuščino dr. Hinka Dolenc-a, c. kr. sod. tajnika v. p. spadajočih nepremičnin.

Površina istih meri preko 40 ha. Prodajali se bodo posamezni kosi.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri c. kr. Okrajnem Sodišču v Senožečah.

xx Odprla se je xx nova gostilna „Carmen“

v ul. del Toro 18 in ul. Boschetto 4

Marčno pivo prve vrste in Spaten iz zaloge F. VOLPICH. — Istrska in dalmatinska vina in teran. — Domača kuhinja vedno preskrbljena z vsakovrstn. jedili.

Priporočila se udana Marija Vascellari.

ulica Ferriera št. 37

(vokal Via Conti), kjer se dobi večkrat na dan vrste svežega kruha od 40 vinarjev naprej, raznovrstnih sladk., bliskotov ter o priložnosti praznikov Vseh svetih bogato zalogo 400 lastnega izdelka po 2 kroni 40 vinarjev kilogram. Postreba na dom za družine in javne lokale. — PRODAJA MOKE OD NAJBOLJŠIH OGRSKIH MLINOV.

Udani JOSIP ČERNIGOJ.

Giacomo Monaro

urar in dragotinar v Trstu, ulica della Guardia 22

VELIKA IZBERA SREBRNIH IN ZLATIH PREDMETOV. — POPRAVE IN NAROČILA SE IZVŠUJEJO PO NAJZMERNEJŠIH CENAH.

Kupuje se zlato in srebro.

Prilika ugodn. nakupa.

Moderne spalne šobe iz trdega kuhan. lesa

brez obkladkov (rimčša) zelo solidno izdelane z garancijo

po izredno nizkih cenah

PETER JERAJ, trgovina s pohištvom

na vogalu ulice Vincenzo Bellini ter ulice sv. Katerina.

Prilika ugodn. nakupa.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu občinstvu, da ima

Prodajalnica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj; ima razne fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokante itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za običen obisk z odličnim spoštovanjem Vinko Škerk.

Velika skladišča manufakturne blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke.

Plačilo na obroke.

M. B. Katz

TRST - ulica Sanità 16, II. nadstr.

Podružnica v Gorici, ulica Alvarez 3, I. n.

Nova mesnica

TRST

prodaja ul. Cecilia, vogal Ruggero Manna volovsko, telečje in koštrunovo meso prve vrste. — Štajerske kokoši in osoljene jezike. P. n. družinam se toplo priporoča lastnik G. Raguseo.

Odlikovana krojačnica

August Štular

Trst, Via delle Poste št. 12, I. nad.

(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

Izvršuje vsakovrsne obleke najnov. mode

(od 50 K naprej) in vsakovrsne uniforme.

Bogata zaloga tu- in inoz. blaga in vseh predmetov, spadajočih v krojaško obrt.

Naročbe se izvršijo točno in se dostavljajo na dom

DELO SOLIDNO

Veliki kinematograf BELVEDERE

TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

Od 30. oktobra naprej bo sledeči program:

1. VIHAR, po resnici. 2. ČOLNARJEVA HČI, drama.
3. DOSEŽENO JE, komično.

Prvi sedeži 40 st., II. 20 stot. - Otroci in ojolaki 10 stot.

Vrhu italijanskega in nemškega repertoira
VELIKA IZBERA
slovenskih in hrvaških komadov
— narodnih umetnikov.

Plačilo na mesečne

obroke

po najmodernejšem zistemu.

Mnogi, ki niso v stanu nabaviti si gramofon proti takojšnjemu plačilu, zamorejo na ta način priti do tega. Pridite si ogledat, da se pobotame.

STABILIMENTO GRAF. TRIESTINO

Tržaški grafični zavod

— TRST —

Piazza della Borsa 13 I.

TELEFON 742

Po 2 K: Josip Macarol, Ivan Caharija, Viktorija Katalan, Fran Nemec, Danica Brinšek, Ivana Uršič, Vekoslav Janžar.

Po 1 K: Terezija Nemec, Emenegildo Delorenzi, Avgust Tence, Mala Milič, Ivan Peric, Ivan Caharija št. 16, J. Caharija 162, Karol Vrančič, Leopold Kampjut, Rudolf Lisec, Feliks Gruden, Za dij. pedo. društvo, Ivan Deisinger, Rihard Fuchte, Fran Gruden 195, Za ljudske knjižnice, Alois Walter A. A. 100.

Vesti iz Istre.

Javen shod v Kortah bo imel v nedeljo, dne 31. t. m. deželni poslanec Josip Panžer.

Na adresu c. kr. okrajnega glavarstva v Kopru. — Obdobje v Ricmanjih je že opetovano prosilo, naj se pride malce ogledat cestu, ki vozi iz Ključa v vas; valed vedno množičnih se pritožb od strani potnikov, bomo morali najbrže na druga vrata potrkati, predno bo naša prošnja ustrežena.

Istotako smo že pred letom dni prosili za poštini nabiralnik, katerega tudi zelo rabimo in še sedaj ta malenkost ni rešena; ako pa pri c. kr. poštne in brzojavnem ravnateljstvu urgiramo, nam odgovorjajo, da je stvar na c. kr. okrajnem glavarstvu v Kopru.

Prosimo torej, da našim pravičnim zahtevam kmalu ustrežete.

Razne vesti.

Bogata vinska letina. Iz Slov. Bistrice poročajo, da so letos za 50 odstot. več vina pridelali nego lani.

Umrl je včeraj v Šmartnem pri Liti nadučitelj v pok. g. Matija Arko.

Nagloma je umrl na vožnji iz Linca v Beljak, viši revident državne železnice Leopold Nagl.

Princ, ki je obdolžen krive prispege. — Minulo sredo je bila stavljena v državnem zboru interpelacija, v kateri se pripoveduje sledeče:

Princ Aleksander Radziwill, se je pred kratkim poročil v Berlinu z neko gospijo iz najvišje aristokracije. Ta zakon pa je bil kmalu potem razveljavljen. Princ je prihajal pred 8—9 leti pogostoma na Dunaj in v Budimpešto. Često se je nahajal v finančnih stiskah in zato je napravil mnogo dolg. Med drugim si je izposodil od dunajškega gostilničarja Gratzla znesek 20.000 kron, katere je dobil v gotovini proti navadni pisani obligaciji. Pred nekaj časa pa so se finančne razmere princa znatno zboljšale. Gratzl je tedaj opominjal prica, naj mu plača dolg. Ker se princ ni zmenil za vse opomine, je vložil Gratzl tožbo. V veliko začudenje upnika je princ izjavil, da ne pozna Gratzla. Ta je rekuriral skozi vse instance; konečno je dobil njegovo tožbo tudi najvišji sodni dvor. Gratzl je tedaj napravil proti princu kazensko ovadbo radi krivega pričanja. Princ je odgovoril na gostilničarjevo ovadbo s protiovadbo radi obrekovanja. V kazenskem postopanju proti Gratzlu je bil ta oproščen. Na to je gostilničarjev odvjetnik vložil na državno pravdnost v Wadovicah, kjer princ Radziwill biva, ovadbo radi krive prispege, a do sedaj oblast ni še nič ukrenila v tem oziru. Zato je namin interpelacije, da bi prišla sodno oblast, naj stori svojo dolžnost!

Voltairejevo življenje. Ko se je Voltaire (znan francoski pisatelj in pesnik) rodil, je izgledal kakor mrtev. Bil je tako slab, da ga niso mogli oprati celih osem dni, a za kratko so morali čakati 10 mesecev. Voltaire je bil vedno bolehen, ko je bil star 26 let, ni mogel več prebavljati jedi, zato je bil silno slab. V 30. letu je jemal toliko zdravil, da so se mu vsi čutili. Pil je razne čaje, zdravilne likerje in jemal razne praške. Na mesec je povprečno jemal deset raznih zdravil.

Mejtem je delal 20 ur in spil po 20 čašic kave na dan. Bil je izredno čist, kar je bila v onem času prava redkost. Jel je malo. Spaval je samo 3 ure, toda v postelji je ležal 21 ur. Tresel se je vedno od mraza. Vzlic vsemu temu je živel 84 let. Umrl je tako slab, da mu je glava izgledala kakor prava lobanja z malo gole kože.

Mali oglasi.

Josip Stofa mizaraki mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizararska dela.

Slovenci in Slovani! Naznanjam vam, da sem odprl novo slovensko brivnico v ulici Bosca št. 1, vogal Barriera in se toplo priporočam slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk. Jamčim za čisto in dobro postrežbo. Svoji k svojim! Udani Miroslav Kovačič, brivec. 1651

V veliki, fini žganjarni

na trgu pred Narodnim domom št. 1 (vogal ulice Ghega) je na prodaj VELIKI IZBOR

najfinejših likerjev in vsakov. žganih pijač.

Mej temi MARSALA po Kron 1-60 buteljka, RUM UBA po Kron 1-60 buteljka. Specijaliteta: zagrebški Pelinkovac in Sokol; Asti Spumante in Refošk. Posebne vrste: Ruse.

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Hlapca iščem, večdega v vinogradništvu. Bole, Rojan 242. 1878

Krojaški pomočnik išče stalnega dela. Poudbe na J. Rapotec, via del Salice 4, II. nadstropje. 1923

Poreška klet na Opčinah 176 Prodaja novega vina. Teren: v lokalno po 48 stot., v steklenicah po 40; Belo (sladko) po 56.—. — V sodčkih po 24 in 26. Tropinovec po K 1-20. (1923)

V. Mat. Živic se priporoča za inženjerska dela vsake vrste. Trgovinska ulica 15, Trst. 1927

Fotograf Anton Jerkič TRST, Via delle Poste 1835 šte. 10, Gorica, Gosposka ulica šte. 7.

RIHARD NOVAK & C.
Pekarna in slaščičarna s prodajo moke
TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13
Specijaliteta: Biskotini
Ob priliki prazn. „Vseh Svetih“ — FAVE — Iz mandeljnov po K 2 40
300 kilogram. 000

...! Po absolutno ...! konkurenčnih cenah

se kupi Porcelan, stekla, kuhinjske potreščine, navadne in apanirane šipe, galanterije, svetilke, namizno posodo, umivalnike in vse druge potrebščine

v novi prodajalnici v ulici
Barriera vecchia 33, Trst.

Ernest Pegan, Trst

Ulica Caserma 19 (nasproti kavarne Commercio)

Trgovina s svežim in prekajenim svinjskim mesom.

Vse vrste salami. Najfin. sir. Mast. Konzerve. Praške in graške gnjati.

Razne klobase. — Moderno opremljen buffet.

Vedno sveže BREHERJEVO PIVO. — KRAŠKI TERAN — Garantirana PRISTNA VINA iz vipavske vinarske zadrege. — ŠAMPANJEC. — DESERTNA VINA. — LIKERJI ODLIKOVANIH TVRDK.

Gostilničarjem se daje primeren popust.

Kožuhovinar **Albert Brosch**

Trst, ulica S. Antonio šte. 9

naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel

shrambo kožuhovin

izbrisane tvrdke JOSIP ZELESNIK

katerega osobje je prešlo v popolno njegovo odvisnost.

Cene zmerne. Absolutna garancija.

Za zimsko sezono zadnje novosti kožuhovin.

Cement - Portland

„SALONA“

Družbe „SPALATO“

Anonimno dela. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vagon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK

Leopold Feiner, Trst

pisarna: Zaloga Cementa

ul. Carradori 16 Riva Grumula 2

Telefon 605. Telefon 23-30

Zastonj in poštnine prosto
pošljem na zahtevo vsakega posetnika.

gramofona

ali onim, ki si žele istega nabaviti, moj ilustrirani cenik, kakor tudi najnovejši ukusno izdelani, s portaitimi naših najpriljubnejših umetnikov prevedeni papir ploše, najbolj uspešnih hrvatskih, slovenskih, srbskih, bosanskih, turških kakor tudi internacionalnih komadov.

Najboljši nabavni vir za ploše in gramofone, ker se ne omejujem samo na en izdelek, ampak imam v zalogi več prvovrstnih izdelkov.

Prodaja po najnižjih tovarniških cenah.
Stare ploše zamenjavam.
Zaloga pere, membran, igel i. t. d.
Lastna delavnica za poprave.

M. DRUCKER.

Ilica 39. — ZAGREB. — Ilica 39.

Kislo zelje

prve vrste 100 kg brutto K 10.—, Krastavce peverone itd. — pošilja po poštne povzetju
Ant. K. Linek — Znaim, Češko.

Slovenci Trsta in izven Trsta!

Otvoril sem prvo dalmatinsko
žganjarno in zalogo
v Trstu, ulica Ghega št. 10

s slov. napisom, ki vsacega Slovana razveseli. Točim najfinejši dalmatinski tropinovec po Kron 1-20. (Za trgovce cene primerno znižane). Točim tudi druge likerje. — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk v nadi, da velja beseda Svoji k svojim! Lastnik Gajo Bonefatič.

Ravno za polovično ceno!!!

kakor vsaki prodajalec na obrobje

prodam nove

SINGER-jeve :

šivalne stroje

za družinske potrebe K 54.—; z ladlico K 78.—;

central bobin K 94.—. Uklyčno pokrov in 5-letno

garancijo. — V inozemstvo proti pošiljavi

K 18 ostalo po povzetju. — CENIK ZASTONJ.

ST. RUNDBAKIN — Dunaj III, Weltegg 7.

berlände 58. E.

Specijaliteta gumijev. predmetov.

Rjube iz gumija, elastične nogovice, predpasniki, sponzorji, ingatorji, cevi za vino plin, vodo

ovata, gumij. čevlji

Higijenični predmeti po najzmernejših cenah.

Prodaja in poprava gum. čevljev.

Federico Steindler, Acquadotto 14.

Umetni : fotografični atelje

pri sv. Jakabu - TRST. pri sv. Jakabu - TRST.

ulica Rivo šte. 42 (pritližje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste ploče za vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnost : Povečanje vsakratere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.